

10. NAKŁUCIE TĘTNICY

Ewa Łoś

10.1. ISTOTA, CEL I MIEJSCA NAKŁUCIA TĘTNICY ORAZ ZASADY POSTĘPOWANIA

ISTOTA NAKŁUCIA TĘTNICY

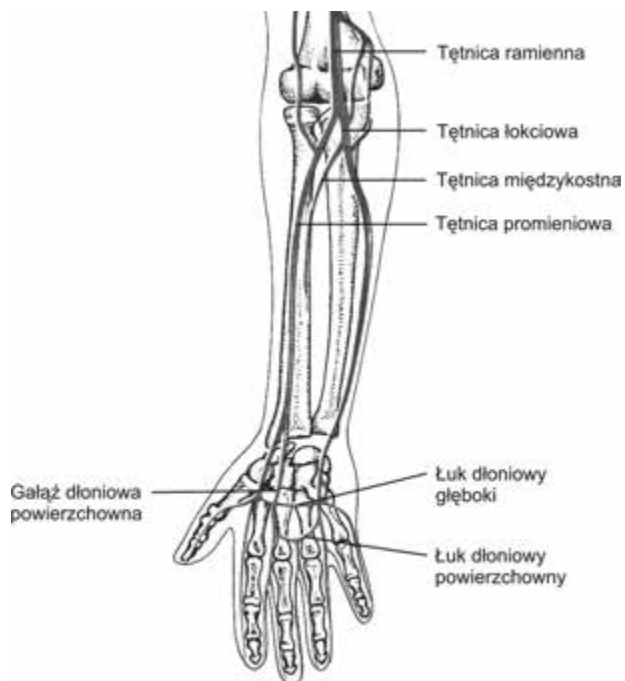
Nakłucie tętnicy w celu diagnostycznym lub leczniczym.

CEL NAKŁUCIA TĘTNICY

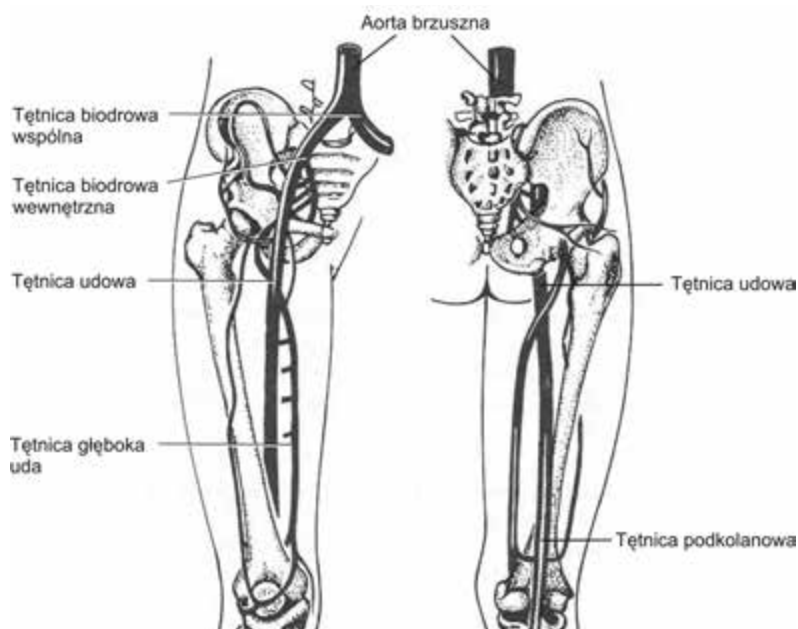
- Uzyskanie krwi do badania gazometrycznego.
- Założenie tzw. linii tętniczej w celu uzyskania stałego dostępu do tętnicy umożliwiającego częste pobieranie krwi do badań.
- Założenie cewnika i monitorowanie ciśnienia krwi.
- Wprowadzenie cewników do badania układu sercowo-naczyniowego.
- Wstrzyknięcie środka cieniującego w celu uwidocznienia naczyń podczas badania radiologicznego.
- Podanie wlewów i leków.
- Wprowadzenie cewnika w celu poszerzenia zwężonych naczyń krwionośnych.

MIEJSCA NAKŁUCIA TĘTNICY

- Tętnica promieniowa na przedramieniu.
- Tętnica łokciowa.
- Tętnica ramienna (ryc. 10.1).
- Tętnica udowa w pachwinie (ryc. 10.2).

Rycina 10.1. *Tętnice kończyny górnej.*

Rycina 10.2. *Tętnice kończyny dolnej.*

ZASADY POSTĘPOWANIA PODCZAS WYKONYWANIA NAKŁUCIA TĘTNICY

Tabela 10.1. Zasady postępowania podczas wykonywania nakłucia tętnicy

ZASADA	WARUNKI PRZESTRZEGANIA ZASADY	KONSEKWENCJE NIEPRZESTRZEGANIA ZASAD
Wybór optymalnego miejsca nakłucia	Obejrzenie i zbadanie palpacyjne wszystkich przewidzianych do nakłucia miejsc – przedramienia, dołu łokciowego, pachwiny	Trudności w założeniu wkłucia Uszkodzenie naczynia Brak realizacji celu nakłucia
Informowanie pacjenta o zabiegu	Wykonanie testu Allena w przypadku wyboru tętnicy promieniowej	Niedokrwienie ręki
	Wyjaśnienie celu i istoty zabiegu	Niepokój pacjenta
	Ustalenie sposobu zachowania się pacjenta w czasie zabiegu i po jego wykonaniu	Konieczność ponownego wykonania nakłucia Uszkodzenie naczynia krwionośnego, krwotok
	Uprowadzenie pacjenta o nieprzyjemnych momentach w czasie wykonywania nakłucia tętnicy	Zdenerwowanie pacjenta Trudności w wykonaniu zabiegu
Uzyskanie zgody pacjenta na nakłucie tętnicy	Wyjaśnienie sposobu postępowania przy wystąpieniu możliwych powikłań	Wystąpienie pełnoobjawowych powikłań
	Potwierdzenie ustne	Roszczenia pacjenta z powodu nieprzestrzegania jego praw
Dobór właściwego sprzętu	Przygotowanie zestawu do nakłucia tętnicy	Trudności w wykonaniu zabiegu i realizacji celu nakłucia tętnicy wynikające ze złej organizacji pracy
	Przygotowanie zestawu do podania dotętniczego leków	
Zastosowanie prawidłowej techniki nakłucia tętnicy	Wprowadzenie igły pod kątem 30° lub 90° w stosunku do tętnicy – w zależności od nakłuwanej tętnicy	Trudności w nakłuciu tętnicy – błędne nakłucie
	Zabezpieczenie tętnicy po usunięciu wkłucia	Krwawienie
Obserwowanie pacjenta podczas wykonywania nakłucia	Obserwowanie wyglądu i zachowania się pacjenta w czasie zabiegu i po jego zakończeniu	Przeoczenie powikłań

cd. tabeli 10.1.

ZASADA	WARUNKI PRZESTRZEGANIA ZASADY	KONSEKWENCJE NIEPRZESTRZEGANIA ZASAD
Przestrzeganie aseptyki	Używanie jałowego sprzętu Zabezpieczenie miejsca wkłucia jałowym opatrunkiem	Wprowadzenie zakażenia
Przestrzeganie antyseptyki	Przygotowanie miejsca wkłucia Używanie rękawiczek ochronnych Zabezpieczenie zużytego sprzętu zgodnie z aktualnymi zaleceniami sanitarno-epidemiologicznymi	Wprowadzenie zakażenia Przenoszenie zakażeń
Dokumentowanie zabiegu	Odnotowanie wykonania nakłucia tętnicy w dokumentacji pacjenta	Wielokrotne wykonanie zabiegu

PROCEDURA WYKONANIA NAKŁUCIA TĘTNICY PROMIENIOWEJ IGŁĄ

Zestaw do wykonania nakłucia tętnicy promieniowej igłą:

- Jałowa igła.
- Jałowa strzykawka.
- Jałowe gaziki do dezynfekcji miejsca nakłucia.
- Środek do dezynfekcji miejsca nakłucia.
- Jałowe rękawiczki ochronne jednorazowego użytku.
- Pojemniki na zużyte igły.
- Miska nerkowata na odpadki.
- Jałowe gaziki i paski przyklepca do zabezpieczenia miejsca nakłucia.
- Wałek pod nadgarstek.

Etapy wykonywania nakłucia tętnicy promieniowej igłą (ryc. 10.3):

- Sprawdzenie tożsamości pacjenta.
- Poinformowanie pacjenta o przebiegu procedury i ewentualnej bolesności.
- Uzyskanie zgody pacjenta na pobranie krwi.
- Wykonanie testu Allena.
- Przygotowanie zestawu.
- Umycie rąk i założenie rękawiczek ochronnych jednorazowego użytku.
- Przygotowanie miejsca nakłucia:
 - ułożenie nadgarstka na wałku w pozycji maksymalnego odgięcia grzbietowego;